

Metodické doporučení Městského úřadu v Turnově pro naplnění standardů kvality při poskytování sociálně-právní ochrany dětí na úrovni obecních úřadů I. stupně a pověřených obecních úřadů

Orgány sociálně-právní ochrany dětí, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a pověřené osoby jsou povinny řídit se při výkonu sociálně-právní ochrany standardy kvality sociálně-právní ochrany, které jsou kritérii určujícími úroveň kvality poskytování sociálně-právní ochrany (§ 9a odst. 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů). Tyto standardy kvality jsou uvedeny v příloze č. 1 vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí ČR číslo 473/2012 Sb.

Standardy kvality SPO se týkají všech orgánů poskytujících sociálně-právní ochranu, které jsou uvedeny v § 4 odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí (dále jen zákon o SPOD). Mezi ně patří krajské úřady, obecní úřady s rozšířenou působností, **obecní úřady** (dále jen „OÚ“), újezdní úřady, ministerstvo, Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí a Úřad práce České republiky – krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu. Orgánem sociálně-právní ochrany jsou tedy všechny obecní úřady, přičemž Městský úřad Turnov jako obec s rozšířenou působností vykovává sociálně-právní ochranu dětí v plném rozsahu ve svém správním obvodu.

Obecní úřady mají vymezeny své povinnosti zákonem o SPOD.

Dle § 10 odst. 1 zákona o SPOD je obecní úřad povinen:

- vyhledávat děti uvedené v § 6 zákona o SPOD
- působit na rodiče, aby plnili povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti
- projednat s rodiči odstranění nedostatků ve výchově dětí
- sledovat, zda je na základě kontrolních oprávnění (např. § 46 zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích jiných podobných hrách, ve znění zákona č. 149/1998 Sb.,) zamezováno v přístupu dětí do prostředí, které je z hlediska jejich vývoje a výchovy ohrožující
- poskytnout nebo zprostředkovat rodičům na jejich žádost poradenství při uplatňování nároků dítěte podle zvláštních právních předpisů (např. zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů)
- oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že se jedná o dítě uvedené v § 6.

Dle § 13 odst. 3 zákona o SPOD

- obecní úřad obce s rozšířenou působností může požádat příslušný obecní úřad, aby sledoval, zda jsou dodržována výchovná opatření, o nichž rozhodl.

Dle § 15 odst. 1 zákona o SPOD je obecní úřad povinen

- zajistit neodkladnou péči dítěti, které se ocitne bez péče přiměřené jeho věku, zejména v důsledku úmrtí rodičů nebo jejich hospitalizace. Při zajištění této péče zpravidla dá

přednost příbuznému dítěte. O uvedeném opatření obecni úřad neprodleně uvědomí obecni úřad s rozšířenou působností.

Dle § 32 odst. 1 zákona o SPOD obecni úřad při péči o děti uvedené v § 6

- zaměřuje svoji pozornost na využívání volného času těchto dětí
- zaměřuje svoji pozornost na děti vyhledávající styky s fyzickými osobami nebo skupinami těchto osob požívajícími alkoholické nápoje nebo návykové látky nebo páchající trestnou činnost
- sleduje projevy nesnášenlivosti a násilí
- věnuje pozornost dětem z rodin s nízkou sociální úrovní
- zabraňuje pronikání nepříznivých sociálních a výchovných vlivů mezi skupinami dětí
- nabízí dětem programy pro využití volného času se zřetelem k zájmům dětí a jejich možnostem
- spolupracuje se školami, pověřenými osobami, zájmovými sdruženími a dalšími subjekty.

Dle § 37 odst. 1 zákona o SPOD je obecni úřad povinen

- učinit opatření k ochraně života a zdraví a zajistit uspokojování základních potřeb v nejnútnejším rozsahu včetně zdravotních služeb dítěti, které nemá na území ČR povolen trvalý pobyt nebo není hlášeno k trvalému pobytu na území ČR po dobu nejméně 90 dní (podle zákona č. 326/1999 S., o pobytu cizinců na území ČR) ani není oprávněno na pobývat na území ČR podle § 87 výše uvedeného zákona. A to v případě Ocitlo-li se takové dítě bez jakékoliv péče nebo je-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohrožen nebo nerušen.

Dle § 51 odst. 3 zákon o SPOD obecni úřad na vyžádání

- podává zprávy soudu o poměrech dítěte, u něhož rozhodl soud o výchovném opatření
- doporučuje soudu osobu vhodnou stát se poručníkem a toto své doporučení oznamuje obecni úřadu obce s rozšířenou působností
- podává obecni úřadu obce s rozšířenou působností zprávy o poměrech dítěte
- podává státnímu zastupitelství zprávy o poměrech dítěte, u něhož soud na návrh státního zastupitelství v občanskoprávním řízení uložil ochrannou výchovu.

Obecni řad vede jednoduchou evidenci a spisovou dokumentaci dětí, jimž poskytl pomoc a ochranu dle čl. 34 a 35 Směrnice MPSV č.j.: 2013/26780-21 ze dne 19. září 2013 o stanovení rozsahu evidence dětí a obsahu spisové dokumentace o dětech vedené orgány sociálně-právní ochrany dětí a o stanovení rozsahu evidence a obsahu spisové dokumentace v oblasti náhradní rodinné péče.

STANDARDSY KVALITY PŘI POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ PRO ORGÁNY SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY NA ÚROVNI OBECNÍHO ÚŘADU I. STUPNĚ A POVĚŘENÝCH OBECNÍCH ÚŘADŮ DLE PŘÍLOHY Č. 1 K VYHLÁŠCE Č. 473/2012 Sb.

1. MÍSTNÍ A ČASOVÁ DOSTUPNOST

- ✓ U OBECNÍHO ÚŘADU SE NEHODNOTÍ

2. PROSTŘEDÍ A PODMÍNKY

- ✓ Výkon sociálně-právní ochrany dětí je realizován v prostorách objektu obecního úřadu Radimovice.
- ✓ Kancelář (kancelář starosty) je umístěna v 1. patře obecního úřadu Radimovice.

3. INFORMOVANOST O VÝKONU SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ

- ✓ Na webových stránkách obecního úřadu Radimovice je zveřejněn rozsah, v němž je výkon sociálně-právní ochrany obecním úřadem zajišťován.

4. PERSONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ VÝKONU SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ

- ✓ V obecním úřadu Radimovice není zařazen zaměstnanec, v jehož pracovní náplni je zajišťování výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Obecní úřad Radimovice tvoří:
- starosta
 - místostarosta
 - administrativní pracovnice
- V případě potřeby zajišťuje sociálně-právní ochranu dětí starosta obce, případně místostarosta obce.

5. PŘIJÍMÁNÍ A ZAŠKOLOVÁNÍ

- ✓ Vzhledem k tomu, že obecní úřad nemá pracovníka, v jehož pracovní náplni je zajišťování sociálně-právní ochrany dětí, není standard zpracován.

6. PROFESNÍ ROZVOJ ZAMĚSTNANCŮ

- ✓ Vzhledem k tomu, že obecní úřad nemá pracovníka, v jehož pracovní náplni je zajišťování sociálně-právní ochrany dětí, není standard zpracován.

7. PREVENCE

- ✓ Obecní úřad Radimovice monitoruje dění v obci a koordinuje aktivity pro děti a jejich rodiny.
- ✓ Podporuje aktivní trávení volného času dětí tím, že pravidelně pro děti pořádá: drakiádu, mikulášskou besídku, stanování u říčky Mohelky, Noc s Andersenem, sáňkování. Obec podporuje spolky, které pořádají další akce a aktivity pro volné trávení času dětí.
- ✓ Při realizaci preventivních aktivit spolupracuje se: Základní školou v Radostíně.
- ✓ Tým pro děti a mládež vytvořen nebyl.
- ✓ Stěžejní je spolupráce s Městským úřadem v Turnově, který je obecním úřadem obce s rozšířenou působností.

8. PŘIJETÍ OZNÁMENÍ, POSOUZENÍ NALÉHAVOSTI A PŘIDĚLENÍ PŘÍPADU

- ✓ Obecní úřad přijímá oznámení a podněty následujícím způsobem:
 - elektronicky (e- mailem: info@radimovice.cz nebo datovou schránkou)
 - v listinné podobě na adrese: Obec Radimovice, Radimovice 47, 463 44 Sychrov
 - telefonicky na tel. čísle: 485 146 101
 - osobním podáním
- ✓ Oznámení přijímá (každý pracovník zařazený do obecního úřadu, starosta, místostarosta)
- ✓ Z telefonického či osobního podání je učiněn záznam.
- ✓ Přijaté oznámení je evidováno zápisem do rejstříku ROD a dále postupováno dle čl. 34 a 35 směrnice MPSV č.j.: 2013/26780-21 ze dne 19.9.2013, o stanovení rozsahu evidence dětí a obsahu spisové dokumentace o dětech vedené orgány sociálně-právní ochrany dětí.

- ✓ U každého oznámení je posouzena jeho naléhavost a dle toho zvolen další postup
- ✓ Ocitlo-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku a rozumové vyspělosti, je zjišťována osoba příbuzná či blízká, která by mohla převzít péči. V případě, že je taková osoba zjištěna, je jí dítě předáno a následně je vyrozuměn obecní úřad obce s rozšířenou působností
- ✓ V případě, že je ohrožen příznivý vývoj dítěte (je podezření ze zanedbávání, týraní či zneužívání dítěte) je bezodkladně kontaktován obecní úřad obce s rozšířenou působností a nejbližší oddělení PČR

- ✓ Je-li dítě ve vážném ohrožení života či zdraví, je takovému dítěti zajištěna neodkladná péče a následně je kontaktován obecní úřad obce s rozšířenou působností.

9. JEDNÁNÍ, VYHODNOCOVÁNÍ A INDIVIDUÁLNÍ PLÁN OCHRANY DÍTĚTE

Při jednání s klientem sociální pracovník dodržuje základní principy výkonu sociálně-právní ochrany, zejména

- Jedná s klienty v Českém jazyce
- Respektuje individuální přístup ke všem klientům
- Vychází z individuálních potřeb každého klienta
- Podporuje samostatnost klientů,
- Uplatňuje individuální přístup k potřebám každého klienta
- Motivuje k péči o děti
- Posiluje sociální začleňování klientů
- Důsledně dodržuje lidská práva a základních svobody
- Podporuje kontakt s přirozeným sociálním prostředím
- Informuje klienta o postupech používaných při výkonu sociálně-právní ochrany.

- ✓ Zaměstnanci obecního úřadu znají a při výkonu sociálně-právní ochrany dětí respektují
 - Listinu základní práv a svobod
 - Úmluvu o právech dítěte
 - Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
 - Etický kodex sociálních pracovníků České republiky
 - Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy

- ✓ Při komunikaci s neslyšícím klientem je využíváno tlumočnicka. Kontakt na tlumočnicka je uveden v Katalogu sociálních služeb na www.katalogsocialnichsluzeb.cz nebo v jeho listinné podobě.
- ✓ Pokud je při komunikaci s klientem nutno zajistit tlumočnicka do cizího jazyka, je využíváno tlumočnických služeb dle seznamu na www.tlumočení-překlady.cz.

10. KONTROLA PŘÍPADU

10a Orgán sociálně-právní ochrany dětí zajišťuje pravidelnou kontrolu případů.

11. RIZIKOVÉ A NOUZOVÉ SITUACE

.

- ✓ Rizikovou či nouzovou situací je:
 - Agresivní klient na úřadě
 - Napadení klientem či jeho domácím zvířetem
 - Kontakt s osobou s infekčním onemocněním
 - Klient pod vlivem návykových látek
 - Zranění klienta na úřadě
 - Povodeň či jiná živelná pohroma
- ✓ Dle situace je přivolána policie, záchranná zdravotnická služba nebo hasiči

12. DOKUMENTACE O VÝKONU SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ

- ✓ O dětech, které jsou zařazeny v evidenci Obecního úřadu Radimovice, vede obecní úřad spisovou dokumentaci podle § 56 zákona č. 359/1999 Sb. a čl. 34, 35 prováděcí směrnice MPSV č. j. 2013/26780-21 ze dne 19. 9. 2013
- ✓ Spisová dokumentace je označena spisovou značkou ROD a doplněna pořadovým číslem zápisu do rejstříku ROD a lomem druhým dvojčíslem kalendářního roku, v němž došlo k zápisu do rejstříku (v souladu s odst. 3 čl. 34 směrnice MPSV č.j. 2013/26780-21)
- ✓ Skartační lhůta je dodržována dle §§ 55 odst. 7 písm. a) zákona č. 359/1999, tj. zákonem stanovena v délce 15 let a začíná běžet od začátku kalendářního roku, který následuje po vyřazení dítěte z evidence obecního úřadu.

13. VYŘIZOVÁNÍ A PODÁVÁNÍ STÍŽNOSTÍ

✓ Stížnost lze podat:

- Osobně – starostovi obce či jakémukoliv pracovníkovi obecního úřadu. Je-li podána ústně stížnost, kterou nelze ihned vyřídit, sepíše o ní pracovník obecního úřadu písemný záznam.
- Písemně – poštou či elektronicky

✓ Pro vyřizování stížností při zajišťování sociálně-právní ochrany dětí platí pravidla stanovená v § 175 správního řádu

- Stížnost bude prošetřena a vyřízena do 60 dnů od jejího doručení obecnímu úřadu
- Bude-li stížnost shledána důvodnou, učiní obecní úřad opatření k nápravě
- O vyřízení stížnosti bude stěžovatel obecním úřadem vyrozuměn do 60 dnů od jejího doručení
- Má-li stěžovatel za to, že stížnost, kterou podal, nebyla řádně vyřízena, může požádat nadřízený správní orgán, aby způsob vyřízení stížnosti prošetřil. Nadřízeným správním orgánem je Krajský úřad Libereckého kraje.

14. Návaznost výkonu sociálně-právní ochrany na další subjekty

- ✓ Obecní úřad úzce spolupracuje s obecním úřadem obce s rozšířenou působností v Turnově, který je klíčovým článkem v soustavě orgánů sociálně-právní ochrany dětí.
- ✓ Obecní úřad zprostředkovává či doporučuje dle potřeby klientům služby jiných fyzických a právnických osob. Za tím účelem využívá Katalog sociálních služeb, který je dostupný na www.katalogsocialnichsluzeb.cz.